

Sytuacja na rynku kredytowym
wyniki ankiety do przewodniczących
komitetów kredytowych

II kwartał 2008

Podsumowanie wyników ankiety

Kredyty dla przedsiębiorstw

- Polityka kredytowa: banki nieznacznie zaostryły kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw z powodu wzrostu ryzyka związanego z sytuacją gospodarczą i pogorszenia się sytuacji kapitałowej banków, co wynika najprawdopodobniej z szybkiego tempa wzrostu akcji kredytowej w ostatnich kwartałach. Banki silnie podniosły marże kredytowe, ale obniżyły wymogi dotyczące zabezpieczeń kredytów.
- Popyt na kredyt: nastąpił wzrost popytu, silniejszy w segmencie kredytów długoterminowych niż krótkoterminowych. Główną przyczyną wzrostu popytu było zwiększone zapotrzebowanie na finansowanie inwestycji oraz na finansowanie kapitału obrotowego i zapasów.
- Oczekiwania na II kwartał 2008 r.: banki spodziewają się nieznacznego złagodzenia polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw. W ocenie banków kontynuowany będzie wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw.

Kredyty mieszkaniowe

- Polityka kredytowa: banki nie zmieniły kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych. Marże kredytowe zostały podniesione w związku z pogarszaniem się perspektyw gospodarczych i sytuacji kapitałowej banków. Pozostałe warunki udzielania kredytów mieszkaniowych uległy niewielkim zmianom.
- Popyt na kredyt: na skutek utrzymywania się negatywnych ocen odnośnie kierunku zmian na rynku mieszkaniowym pogłębił się spadek popytu na kredyty mieszkaniowe.
- Oczekiwania na II kwartał 2008 r.: banki oczekują zaostrzenia kryteriów i warunków udzielania kredytów mieszkaniowych, które jednak, w ocenie banków, nie powstrzyma wzrostu popytu na te kredyty.

Kredyty konsumpcyjne

- Polityka kredytowa: kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych nie zmieniły się. Banki podniosły marże kredytowe w związku z pogorszeniem perspektyw gospodarczych i podwyżkami stóp procentowych NBP.
- Popyt na kredyt: w I kwartale 2008 r. miał miejsce dalszy wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne, wynikający z bieżącej poprawy sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych i rosnącego zapotrzebowania na finansowanie dóbr trwałego użytku.
- Oczekiwania na II kwartał 2008 r.: po raz pierwszy w historii ankiety banki przewidują zaostrzenie polityki kredytowej. Banki spodziewają się niewielkiego wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne.

Syntetyczne wyniki ankiety

Celem ankiety jest określenie kierunku zmian polityki kredytowej, tj. kryteriów i warunków udzielania kredytów, a także zmian popytu na kredyty w polskim systemie bankowym. Kryteria udzielania kredytów są rozumiane jako ustalone przez bank minimalne standardy zdolności kredytowej, jakie musi spełnić kredytobiorca, aby uzyskać kredyt. Warunki udzielania kredytów są to cechy umowy kredytu uzgadniane przez bank i kredytobiorcę, w tym marża odsetkowa, pozaodsetkowe koszty kredytu, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenia i maksymalny okres kredytowania.

Ankieta została skierowana do przewodniczących komitetów kredytowych banków. Uzyskane odpowiedzi mogą nie uwzględniać stanowiska innych pionów banku niż pion kredytowy. Ankieta została przeprowadzona na przełomie marca i kwietnia 2008 r. wśród 24 banków, których łączny udział należności od przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w portfelu sektora bankowego wynosi 76,5%.

Agregacja danych, które posłużyły do prezentacji wyników, polegała na policzeniu ważonych struktur procentowych odpowiedzi oraz procentu netto, czyli różnicy między strukturami obrazującymi przeciwne tendencje. Zgodnie z przyjętą metodyką, słowa określające ilość (większość, połowa, znaczący, istotny, odsetek banków, etc.) odnoszą się do ważonych struktur procentowych, a nie do liczby banków. Wyrażenie „większość banków” należy więc rozumieć jako „ważona aktywami większość banków”. Szczegóły dotyczące metodyki obliczeń przedstawiono w załączniku nr 1.

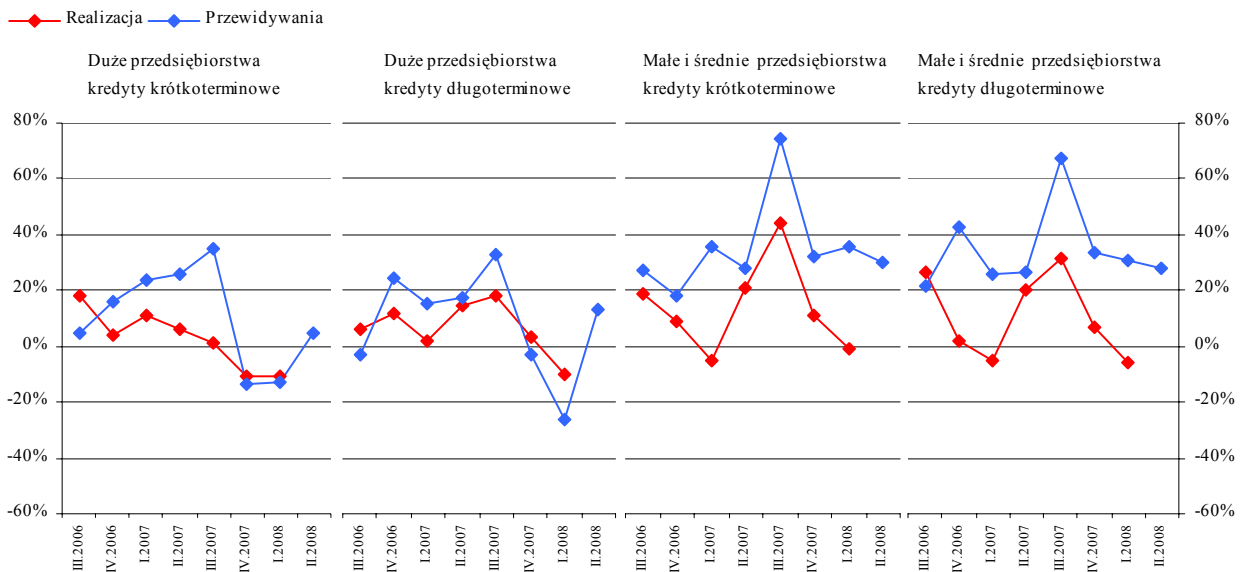
Poniżej przedstawiono tendencje w zakresie stosowanej przez banki polityki kredytowej oraz kształtowania się popytu w I kwartale 2008 r., jak również przewidywania banków na II kwartał 2008 r.

Kredyty dla przedsiębiorstw

W I kwartale 2008 r. banki w niewielkim stopniu zaostrzyły kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw. W przypadku dużych przedsiębiorstw banki zaostrzyły kryteria udzielania kredytów w drugim kwartale z rzędu, co było zgodne z oczekiwaniami wyrażonymi na koniec IV kwartału 2007 r. Po raz pierwszy od roku doszło do zaostrzenia kryteriów udzielania kredytów małym i średnim przedsiębiorstwom. Zaostrzenie to miało charakter nieoczekiwany (zob. wykres 1).

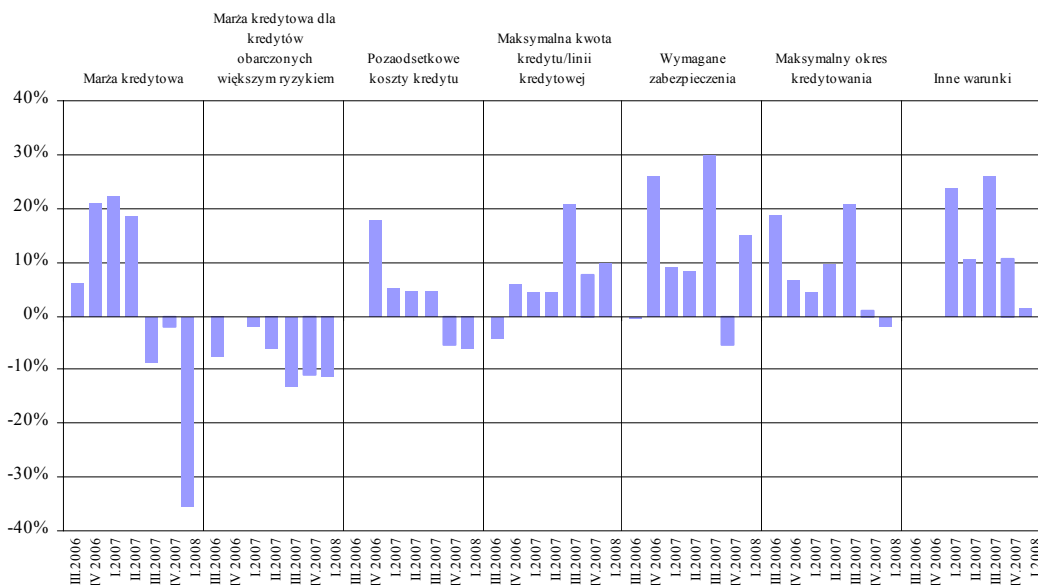
Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw także zostały zaostrzone. Około jedna trzecia banków podniosła marże kredytowe (zob. wykres 2). Kilka banków zwiększyło pozaodsetkowe koszty kredytu. Banki nadal obniżały wymogi dotyczące zabezpieczeń kredytów dla przedsiębiorstw i zwiększały dostępne kwoty kredytów. Jednocześnie dwa niewielkie banki zdecydowały się ograniczyć maksymalną kwotę kredytu.

Wykres 1
Kryteria udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

Uwaga: wykresy zawarte w niniejszym opracowaniu przedstawiają procent netto. Dodatnią wartość procentu netto należy interpretować jako złagodzenie polityki kredytowej lub wzrost popytu na kredyty, a ujemną wartość procentu netto – jako zaostrenie polityki kredytowej lub spadek popytu na kredyty. Szczegółowy opis metodyki obliczeń zawiera Załącznik 1.

Wykres 2
Warunki udzielania kredytów dla przedsiębiorstw

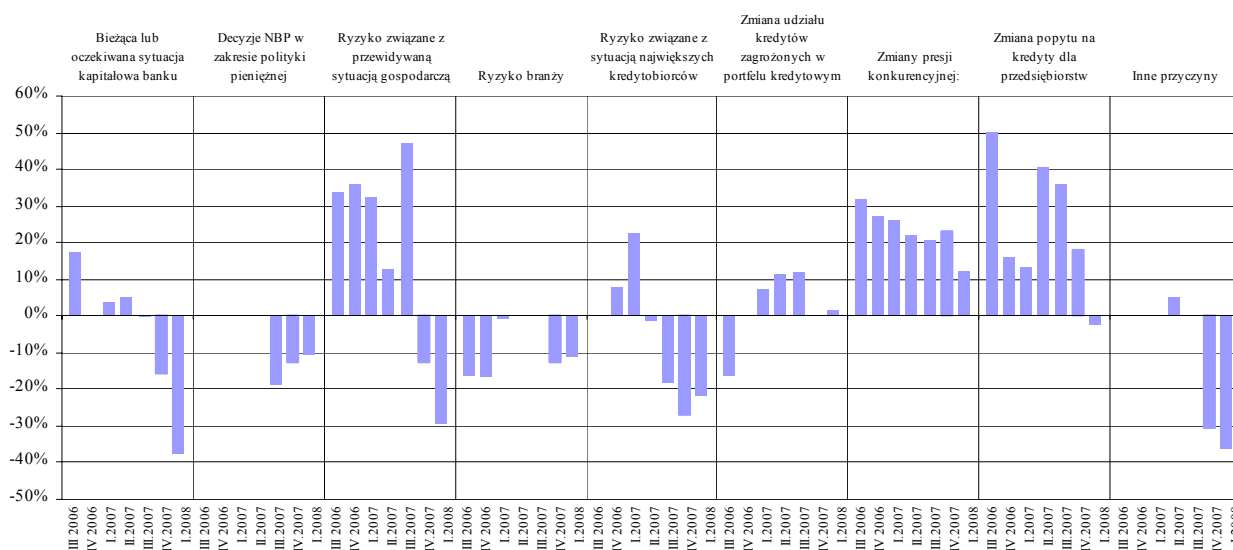

Do zaostrenia polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw przyczyniła się przede wszystkim pogarszająca się sytuacja kapitałowa banków (zob. wykres 3). Dwa spośród banków, które wskazały tę przyczynę, uznały, że miała ona znaczny wpływ na zaostrenie polityki kredytowej¹. Pogorszenie sytuacji kapitałowej banków wynika z szybkiego tempa wzrostu akcji kredytowej, a także z konieczności pokrycia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne, wprowadzonego w uchwałach Komisji Nadzoru Bankowego transponujących dyrektywę CRD do pra-

¹ Banki dysponują możliwością gradacji wpływu czynników na politykę kredytową. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: znaczny wpływ na zaostrenie polityki kredytowej, nieznaczny wpływ na zaostrenie polityki kredytowej, brak wpływu na politykę kredytową, nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej, znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej.

wa polskiego. Blisko jedna trzecia banków oceniła, że perspektywy gospodarcze uzasadniały wprowadzenie bardziej rygorystycznych warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw. Podobnie jak w poprzednich kwartałach, banki dostrzegały wzrost ryzyka związanego z sytuacją największych kredytobiorców, reagując zaostrzeniem polityki kredytowej. Rola presji konkurencyjnej ze strony innych instytucji finansowych, w tym banków, jako czynnika sprzyjającego łagodzeniu kryteriów i warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw systematycznie maleje. Jeden z banków wskazał nawet, że sytuacja konkurencyjna na rynku kredytowym skłoniła go do znacznego zaostrzenia polityki kredytowej. Wśród innych czynników wpływających na zaostrzenie polityki kredytowej jeden bank podał oczekiwania co do przyszłej płynności rynku pieniężnego i kosztu pozyskania funduszy.

Wykres 3
Przyczyny zmian polityki kredytowej

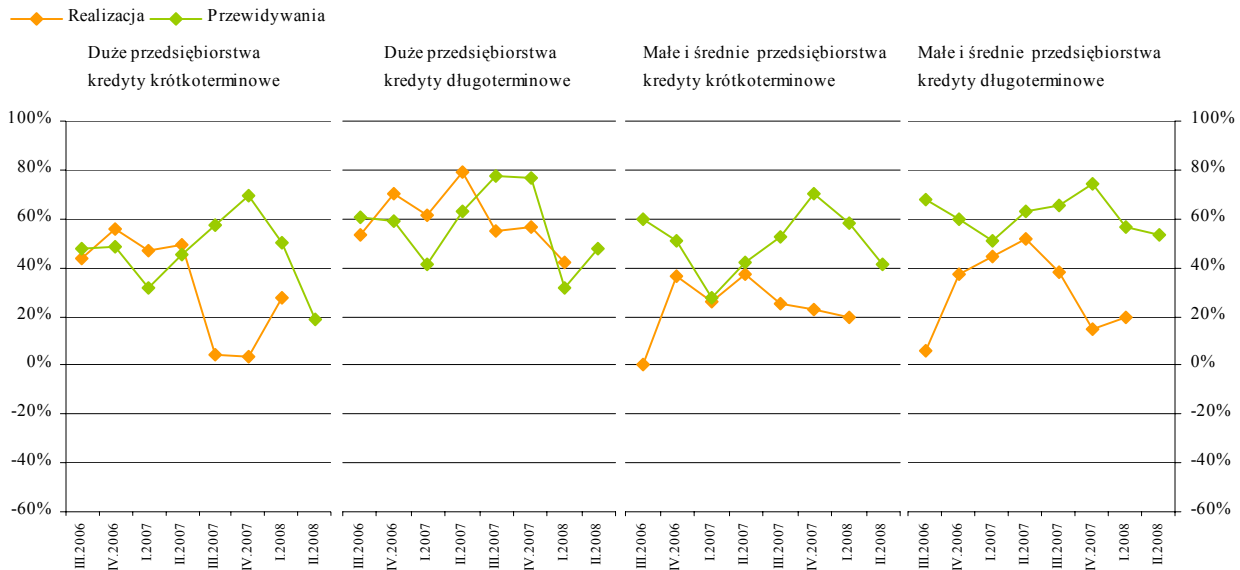

Banki odnotowały wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw w I kwartale 2008 r. Był on najsilniejszy w segmencie kredytów długoterminowych dla dużych przedsiębiorstw. Opinie banków były jednak zróżnicowane, gdyż dwa banki stwierdziły spadek popytu na kredyty długoterminowe dla dużych przedsiębiorstw. Po dwóch kwartałach stabilizacji, zaobserwowano także niewielki wzrost popytu na kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw, chociaż jeden bank wskazał na spadek popytu w tym segmencie. Wzrost popytu w segmencie kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw był również niewielki (zob. wykres 4).

W ocenie banków, głównym czynnikiem stymulującym wzrost popytu na kredyty dla przedsiębiorstw było w dalszym ciągu rosnące zapotrzebowanie na finansowanie inwestycji przedsiębiorstw (zob. wykres 5). Kategoria ta prawdopodobnie obejmuje także finansowanie zakupu nieruchomości przez przedsiębiorstwa. Od dwóch lat jest to najważniejsza przyczyna wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw.

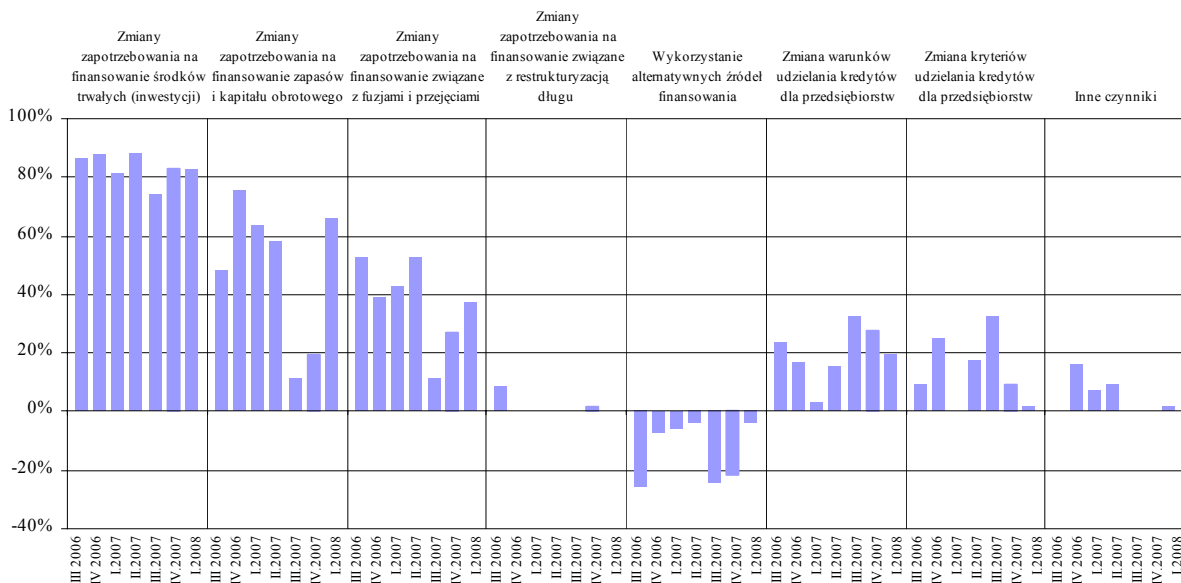
Ponownie, po dwóch kwartałach przerwy, banki uznały wzrost zapotrzebowania na finansowanie zapasów i kapitału obrotowego za istotny czynnik wzrostu popytu na kredyt. Wiąże się to z ożywieniem popytu na kredyty krótkoterminowe dla dużych przedsiębiorstw. Powoli rośnie także znaczenie finansowania fuzji i przejęć jako przyczyny wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw.

Wykres 4
Popyt na kredyt dla przedsiębiorstw

Wpływ konkurencji ze strony alternatywnych źródeł finansowania przedsiębiorstw na popyt na kredyt był niewielki (zob. wykres 5). W największym stopniu popyt na kredyty był ograniczany przez dostępność kredytów w innych bankach oraz finansowania z niebankowych instytucji finansowych. Opinię, że konkurencja ta ogranicza popyt na kredyty oferowane przez dany bank, wyraziło jednak zaledwie 20% banków. Może to oznaczać, że wobec wysokiego popytu na kredyty dochodzi do złagodzenia presji konkurencyjnej na rynku. Zdaniem banków, sytuacja na rynku dłużnych papierów wartościowych przedsiębiorstw sprzyjała wzrostowi popytu na kredyt. Banki, które wyraziły taki pogląd, zanotowały wzrost popytu na kredyty dla dużych przedsiębiorstw.

Wykres 5
Przyczyny zmian popytu na kredyt dla przedsiębiorstw

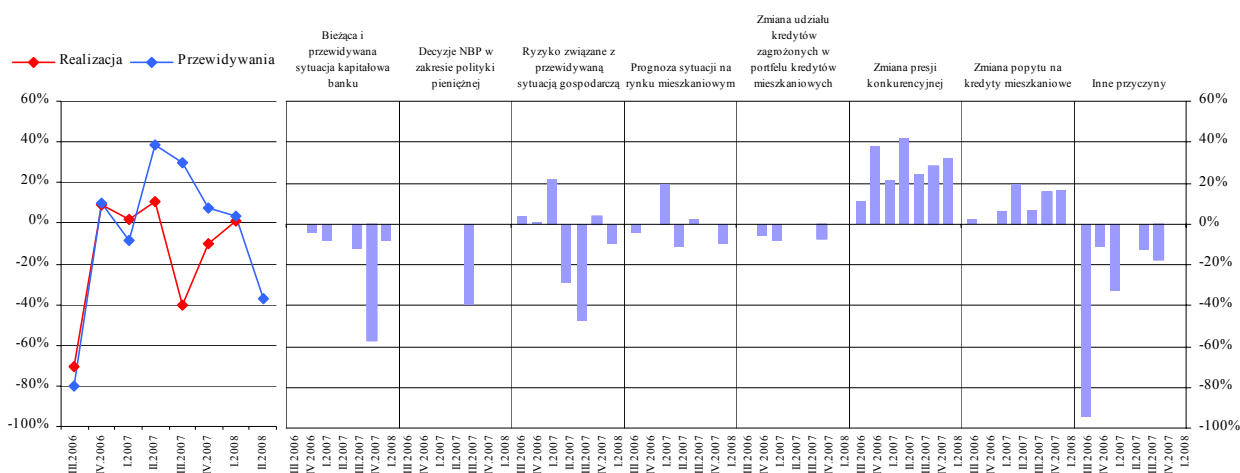
Banki spodziewają się nieznacznego złagodzenia polityki kredytowej względem dużych przedsiębiorstw w II kwartale 2008 r. Przewidywania banków charakteryzują się jednak dużym zróżnicowaniem. Blisko 20% banków zamierza złagodzić politykę kredytową, około 10% banków prognozuje zaostrzenie polityki kredytowej w tym segmencie. Około jedna trzecia banków oczekuje złagodzenia polityki kredytowej wobec małych i średnich przedsiębiorstw (zob. wykres 1). Historia realizacji takich zamierzeń wskazuje jednak, że oczekiwania te mogą być zawyższone. **Banki, które przewidują zaostrzenie kryteriów i warunków udzielania kredytów dla przedsiębiorstw w II kwartale 2008 r. zaostrzyły politykę kredytową w I kwartale 2008 r., spodziewają się więc pogłębienia skali już dokonanych zmian.**

W II kwartale 2008 r. banki oczekują wzrostu popytu na kredyty dla przedsiębiorstw (zob. wykres 4). Wzrost ten ma być nieco silniejszy w segmencie kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw niż w segmencie kredytów dla dużych przedsiębiorstw. Banki prognozują, że relatywnie najmniejszą skalą wzrostu popytu będzie się odznaczał segment kredytów krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw.

Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych

W I kwartale 2008 r. banki w bardzo małym stopniu zmieniły kryteria udzielania kredytów mieszkaniowych (zob. wykres 6). Dwa banki zaostrzyły te kryteria, a dwa inne banki je złagodziły. Jednocześnie prawie jedna trzecia banków zdecydowała się podnieść marże kredytowe na kredytach mieszkaniowych. Oznacza to, że marże były podnoszone przez trzeci kolejny kwartał (zob. wykres 7). Banki dokonały nieznaczących zmian pozostałych warunków udzielania kredytów mieszkaniowych (zob. wykres 6), w szczególności rozszerzając zakres klientów, którzy mogą skorzystać z uproszczonej procedury. Decyzje banków w zakresie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych nie odbiegały od oczekiwań wyrażonych w IV kwartale 2007 r.

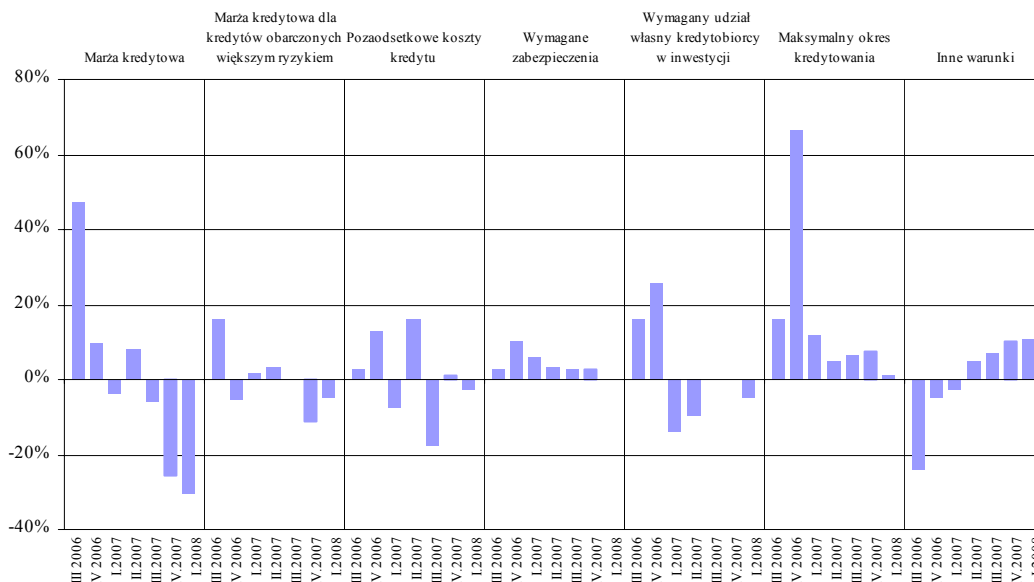
Wykres 6
Polityka kredytowa i przyczyny jej zmian – kredyty mieszkaniowe

Jako najważniejsze przyczyny zaostrzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych banki wskazały wzrost ryzyka związanego z perspektywami gospodarczymi i sytuacją na rynku mieszkaniowym. Może to wskazywać, że banki te dostrzegają możliwości realizacji ryzyka makroekonomicznego oraz dalszego spadku cen mieszkań. Dodatkowo jeden z banków uznał, że do zaostrzenia polityki kredytowej skłoniło go pogorszenie się sytuacji kapitałowej (zob. wykres 6). Wynikało ono prawdopodobnie z szybkiego wzrostu akcji kredytowej tego banku w minionych kwartałach. **Banki, które łagodziły warunki i kryteria udzielania kredytów**

mieszkańczych, umotywały te decyzje nasilaniem się presji konkurencyjnej w warunkach spadku popytu. W opinii jednego banku, wpływ presji konkurencyjnej na złagodzenie polityki kredytowej był znaczny.

Wykres 7
Warunki udzielania kredytów mieszkaniowych

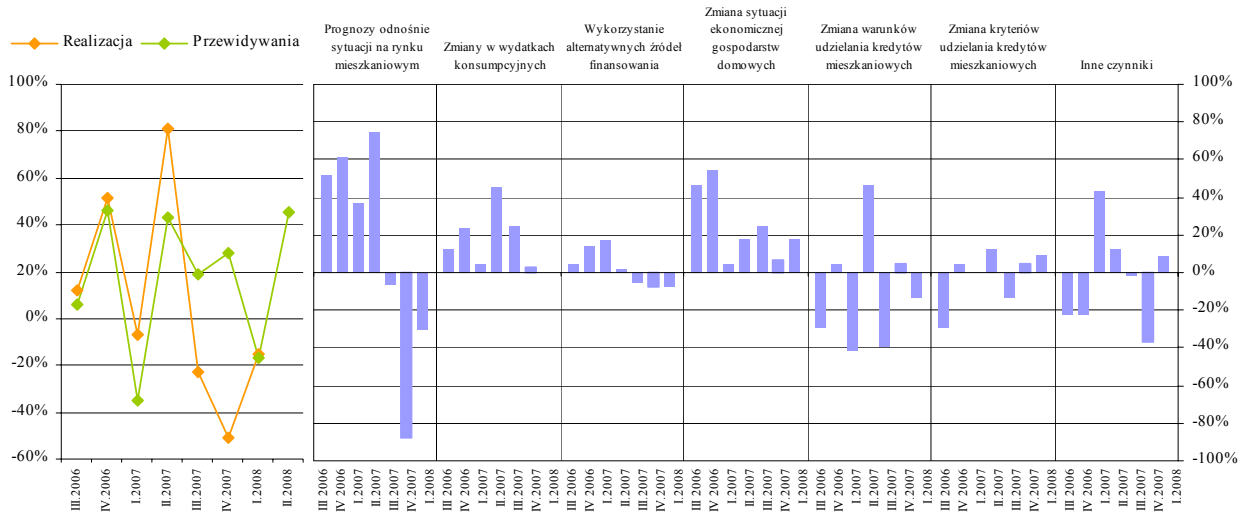
W I kwartale 2008 r. po raz trzeci z rzędu zmniejszył się popyt na kredyty mieszkaniowe (zob. wykres 8). Ponad 40% banków zaobserwowało spadek popytu, w tym jeden bank uznał, że miał miejsce znaczny spadek popytu². Trzy banki stwierdziły wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe. Są to głównie banki średniej wielkości, w których znaczną część nowo udzielonych kredytów mieszkaniowych stanowią kredyty w walutach obcych. Zmiany popytu odzwierciedlały oczekiwania banków przedstawione w IV kwartale 2007 r.

Dominującą przyczyną spadku popytu na kredyty mieszkaniowe były prognozy rozwoju sytuacji na rynku mieszkaniowym (zob. wykres 8). Można przypuszczać, że prognozy spadku cen nieruchomości i wzrostu podaży mieszkań powodują ograniczenie popytu o charakterze spekulacyjnym oraz skłaniają gospodarstwa domowe do odkładania decyzji o zakupie mieszkania w czasie. Wśród pozostałych czynników, które kształtowały popyt na kredyty mieszkaniowe, banki wskazały zaostrzenie kryteriów i warunków udzielania kredytów trwające od III kwartału 2007 r.

Banki spodziewają się silnego zaostrzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów mieszkaniowych w II kwartale 2008 r. 45% banków zamierza zaostrzyć warunki lub kryteria udzielania kredytów, natomiast 8% banków przewiduje ich złagodzenie. Oczekiwany jest najsilniejszy od roku wzrost popytu na kredyty mieszkaniowe (zob. wykres 8). W połączeniu z zaostrzeniem polityki kredytowej wynikającym z negatywnych perspektyw rozwoju sytuacji na rynku mieszkaniowym może to oznaczać, że zdaniem banków dotychczasowy i oczekiwany spadek cen mieszkań w najbliższym okresie powinien przełożyć się na wzrost popytu na mieszkania i kredyty mieszkaniowe.

² Banki dysponują możliwością gradacji zmian popytu. W ankiecie banki wybierają spośród opcji: popyt znacznie wzrósł, popyt nieznacznie wzrósł, popyt nie zmienił się, popyt nieznacznie spadł, popyt znacznie spadł.

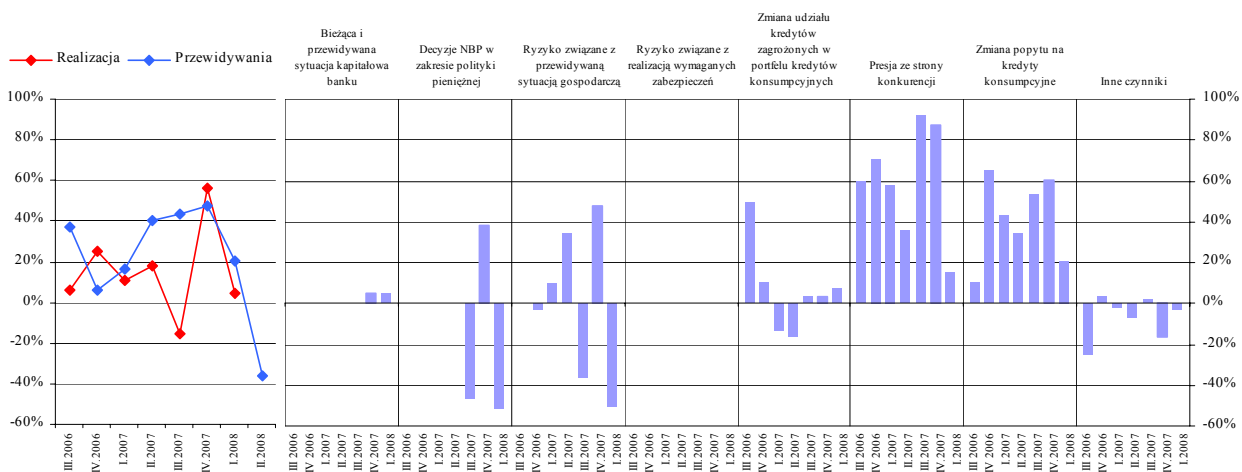
Wykres 8
Popyt na kredyty mieszkaniowe i przyczyny jego zmian

Kredyty konsumpcyjne dla gospodarstw domowych

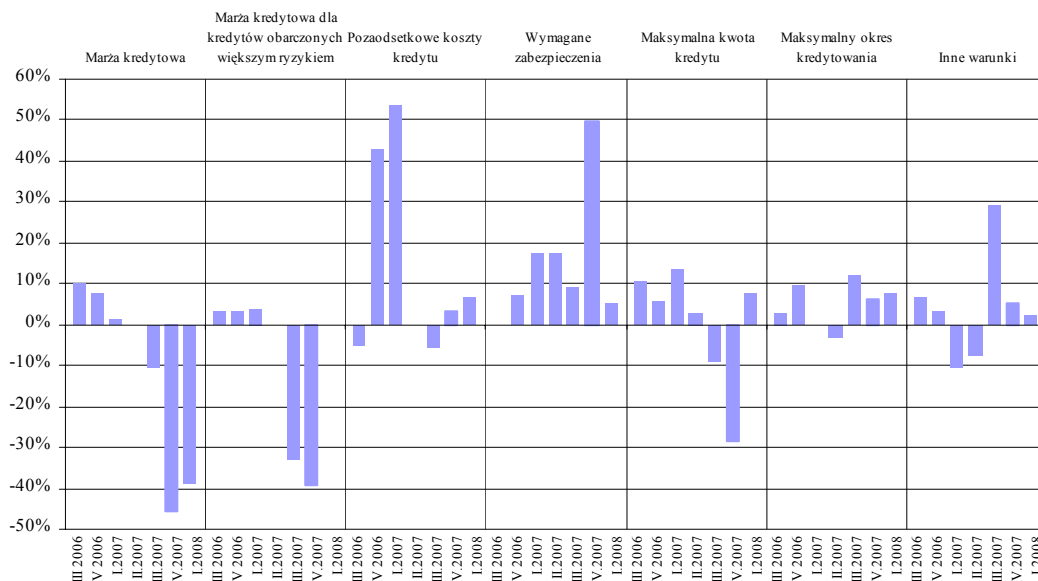
W I kwartale 2008 r. kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych nie uległy istotnej zmianie (zob. wykres 9). Około 20% banków złagodziło te kryteria, natomiast około 15% banków zdecydowało się je zaostrzyć. Na koniec IV kwartału 2007 r. banki spodziewały się nieznacznego złagodzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych.

Wykres 9
Polityka kredytowa i przyczyny jej zmian – kredyty konsumpcyjne

Najbardziej istotną zmianą polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych w I kwartale 2008 r. był wzrost ceny kredytu. Podobnie jak w IV kwartale 2007 r., około 40% banków podniosło marżę kredytową na kredytach konsumpcyjnych (zob. wykres 10). Wzrost marż nie dotyczył jednak kredytów o podwyższonym ryzyku. Pozostałe warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych zostały nieznacznie złagodzone, w szczególności banki wydłużyły maksymalny okres kredytowania i zwiększały maksymalne dostępne kwoty kredytu.

Wykres 10
Warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych

W kierunku zaostrzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych oddziaływały w I kwartale 2008 r. podwyżki stóp procentowych NBP oraz pogorszenie percepcji ryzyka związanego z przyszłą sytuacją gospodarczą (zob. wykres 9). Należy zwrócić uwagę, że wszystkie banki, które wskazały na istotność podwyżek stóp procentowych NBP jako przyczyny zaostrzenia polityki kredytowej uznały, że czynnik ten miał znaczny wpływ na ich decyzje. Wydaje się jednak, że część banków mogła wykorzystać podwyżki stóp procentowych NBP jako uzasadnienie podwyższenia marż kredytowych. Z drugiej strony waga perspektyw gospodarczych w tych decyzjach wskazuje, że przynajmniej część banków podniosła marże w celu skompensowania oszacowanego wzrostu ryzyka kredytowania sektora gospodarstw domowych.

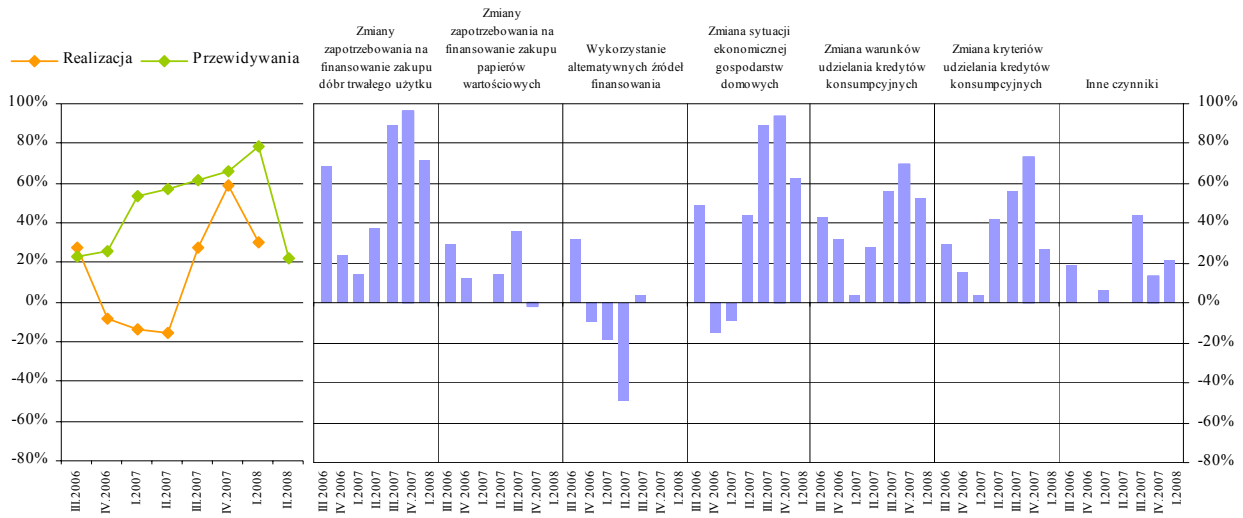
Około 10% banków, które zmieniły politykę kredytową, dokonało zmian pod wpływem silnej presji konkurencyjnej ze strony innych instytucji finansowych. Banki te odczuwały presję konkurencyjną przede wszystkim ze strony instytucji niebankowych.

Wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne w I kwartale 2008 r. był odczuwany w około 30% badanych banków. 15% banków zaobserwowało znaczny wzrost popytu na kredyty konsumpcyjne. Na koniec IV kwartału 2007 r. banki oczekiwały znacznie większej skali wzrostu popytu (zob. wykres 11).

Dwoma najważniejszymi przyczynami wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne były wzrost zapotrzebowania na finansowanie zakupów dóbr trwałego użytku i poprawa sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych. Czynniki te wskazała większość banków, które odnotowały wzrost popytu (zob. wykres 11). Były to inne banki niż te, które uzasadniały zaostrzenie kryteriów lub warunków udzielania kredytów konsumpcyjnych pogorszeniem się perspektyw gospodarczych. Trzy banki stwierdziły, że do wzrostu popytu przyczyniły się prowadzone przez nie akcje promocyjne.

Banki oczekują w II kwartale 2008 r. zaostrzenia polityki kredytowej w segmencie kredytów konsumpcyjnych (zob. wykres 9). Jest to pierwszy taki przypadek w historii ankiety (od IV kwartału 2003 r.). Prawie połowa banków spodziewa się zaostrzenia polityki kredytowej, około 10% banków oczekuje jej złagodzenia. **Jednocześnie blisko 30% banków spodziewa się wzrostu popytu na kredyty konsumpcyjne** (zob. wykres 11).

Wykres 11
Popyt na kredyty konsumpcyjne i przyczyny jego zmian

Załącznik 1

Metodyka

Wyniki ankiet prezentowane są w postaci struktur, tzn. odsetka banków, które wybrały daną opcję odpowiedzi na poszczególne pytania. Odpowiedzi banków są wazone udziałem danego banku w segmencie rynku, którego dotyczy pytanie. Wazenie odpowiedzi poszczególnych podmiotów jest często stosowanym rozwiązaniem przy opracowywaniu wyników ankiet typu jakościowego¹.

Znaczenie poszczególnych banków w danym segmencie rynku reprezentują udziały należności danego banku w należnościach wszystkich 24 banków, które odpowiedziały na ankietę, w rozbiciu na poszczególne kategorie należności. Poniższa tabela prezentuje segment rynku, którego dotyczą poszczególne pytania i kategorię należności, która posłużyła do obliczenia udziałów poszczególnych banków w danym segmencie rynku.

Tabela 1

**Segment rynku i odpowiadająca mu kategoria należności
uwzględniona przy liczeniu wag**

Nr pytań	Segment rynku	Kategoria należności
1, 4, 6, 7	Kredyty krótkoterminowe dla przedsiębiorstw	Należności od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych o pierwotnym terminie realizacji do 1 roku łącznie z rachunkiem bieżącym
	Kredyty długoterminowe dla przedsiębiorstw	Należności od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych o pierwotnym terminie realizacji powyżej 1 roku
2, 3, 5	Kredyty dla przedsiębiorstw ogółem	Należności ogółem od przedsiębiorstw i spółek państwowych, przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni i przedsiębiorców indywidualnych
8, 9, 10, 13, 14, 16, 17	Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych	Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych
8, 11, 12, 13, 15, 16, 17	Kredyty konsumpcyjne i inne dla gospodarstw domowych	Należności ogółem od osób prywatnych pomniejszone o kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych

Uwaga: Wszystkie kategorie należności dotyczą rezydentów. W przypadku przedsiębiorstw nie uwzględniono podziału na duże oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, ze względu na brak odpowiednich danych w statystyce bankowej.

Źródło: NBP.

Poszczególnym odpowiedziom przypisywana jest zatem waga, będąca udziałem banku w danym segmencie rynku. Przy liczeniu wag uwzględniono średni stan należności danej kategorii w pierwszym i drugim miesiącu kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy ankietę.² Jeżeli bank w którymś

¹ Por. M. Bieć „Test koniunktury. Metody, techniki, doświadczenia”, Prace i materiały Instytutu Rozwoju Gospodarczego, Nr 48, SGH, 1996, str. 71-114.

² Na czas opracowywania wyników ankiety nie są dostępne dane dotyczące stanu należności w poszczególnych bankach w trzecim miesiącu tego kwartału ze względu na ok. trzytygodniowe opóźnienie w raportowaniu.

z pytań wybrał opcję odpowiedzi „nie dotyczy”, przypisywano mu wagę 0. W ten sposób przy liczeniu struktur dla poszczególnych pytań uwzględniono jedynie te banki, które są aktywne w danym segmencie rynku.

Oprócz struktur dla każdej odpowiedzi policzono tzw. procent netto, który jest różnicą między odsetkiem odpowiedzi pokazujących przeciwne kierunki zmian. Wielkość ta pokazuje zatem ogólną tendencję w danym segmencie rynku. Sposób liczenia procentu netto dla poszczególnych pytań zawiera tabela 2.

Tabela 2
Sposób liczenia procentu netto

Nr pytań	Definicja procentu netto
1, 2, 8, 9, 11	Różnica między sumą odpowiedzi „znacznie złagodzone” i „nieznacznie złagodzone” a sumą odpowiedzi „znacznie zaostrzone” i „nieznacznie zaostrzone”. Ujemny wskaźnik oznacza tendencję do zaostrzania kryteriów
3, 10, 12	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na złagodzenie polityki kredytowej” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej” i „nieznaczny wpływ na zaostrzenie polityki kredytowej”. Ujemny wskaźnik oznacza, że dany czynnik w większym stopniu przyczynił się do zaostrzenia niż złagodzenia polityki kredytowej.
4, 13	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrósł znacznie” i „wzrósł nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszył się znacznie” i „zmniejszył się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza wzrost popytu.
5, 14, 15	Różnica między sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na wzrost popytu” i „nieznaczny wpływ na wzrost popytu” a sumą odpowiedzi „znaczny wpływ na spadek popytu” i „nieznaczny wpływ na spadek popytu”. Dodatni wskaźnik oznacza, że dany czynnik oddziaływał na wzrost popytu, ujemny – na spadek.
6, 16	Różnica między sumą odpowiedzi „zostanie znacznie złagodzona” i „zostanie nieznacznie złagodzona” a sumą odpowiedzi „zostanie znacznie zaostrzona” i „zostanie nieznacznie zaostrzona”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwane złagodzenie polityki kredytowej.
7, 17	Różnica między sumą odpowiedzi „wzrośnie znacznie” i „wzrośnie nieznacznie” a sumą odpowiedzi „zmniejszy się znacznie” i „zmniejszy się nieznacznie”. Dodatni wskaźnik oznacza oczekiwany wzrost popytu.

Źródło: NBP.